

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri De Dusburg, Ordinis Teutonici Sacerdotis, Chronicon
Prussiae**

Petrus <de Dusburg>

Francofurti ; Lipsiae ; Regiom. Pruss., 1679

Cap. XL. De Novo bello Swantepelci & conflictu in Rensen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11850

Conradus Landgr. Thuring. V. Mag. Ord. Teut. Gen.
Poppe de Osterna II. Mag. Prusiae Provincialis.

- (b) IMOS vocatur in Chronico Ordinis. Idem habet ex Chronico dicto, ut pleraque omnia, Thomas Waiselius in Chron. fol. 66. Sed Johannes Micraelius alia nobis tradit in Chron. Pomeran. pag. 229.
- (c) Mos ad S. Evangelia iurandum praestandi antiquissimus est. Jam enim Chrysostomus hom. 12. in Matth. Audite, inquit, vos Clerici, qui jurantibus Sacra Evangelia porrigitis. Quomodo potesatis ab illo jurejurando esse securi, qui semen perjurii datis? Sed & alios ritus hic in usu fuisse certum est. Idem enim Chrysostomus testatur, alicubi moris fuisse, ut Christiani sacramentum praestituri, sacram mensam contingere. hom. 26. ad Populum Antiochenum. Alios jam ritus prætereo, de quibus videatur Aloysius Novarinus Tom. II. Adagiorum, Excursu 119. pag. 332. seqq. Paganinus Gaudentius in lib. de moribus Seculi Justiniani cap. 6.

CAP. XL.

De.

*Novo bello Swantepelci & conflictu
in Rensen.*

SED quia sensus humani semper proni sunt in malum, & à via, quam homo ab adolescentia sua consuevit cum senerit de facili non recedat: Ideo perversus ille Dux Pomeraniae plenus iniquitate, innatam sibi malitiam quam à juventute sua solitus fuit exercere non diu potuit occultare, sed post contractam pacem, revoluto anno, immemor salutis suæ & sacramenti quo firmaverat dictam pacem immemorque sanguinis sui, scilicet filii & aliorum obsidum, quos dedit in pignus, rupto fœdere pacis, cum Neophytis apostatis terræ Pruschiæ & Sudovvitæ, colligit exercitum grandem nimis, qui præter alia mala in captivis & occisis & infinita præda totam terram Colmensem, exceptis tribus castris, Thorun, Culmine & Redino in solitudinem re-

S 2

de-

*Conradus Landgr. Thuring. V. Magister Ord. Teut. Gen.
Popo de Osterna II. Magister Prusiae Provincialis.*

degerunt. Qvo facto cum exercitu suo venerunt ante castrum & Civitatem Colmen, & ibi steterunt usque ad vesperam in superbia & abusione, postea secesserunt usque ad paludem, qvæ dicitur Rensen, & ibi per noctem qvieverunt. Qvo percepto fratres de Colmine cum CCCC. Viris secuti sunt eos, & dum media pars Exercitus infidelium paludem prædictam transivisset, Fr. Theodoricus antiquus Marschalcus voluit posteriorem partem invadere, afferens, qvod anteqvam alii redirent, isti es- sent occisi; cui consilio contradixit Fr. Dellvinus novus Marschalcus, & licet seniores fratres invitè facerent, qvia videbatur eis, qvod invadendo eos ante cogerent ipsos ad defensionem; tamen secuti fuerint consilium ejus & aggressi sunt eos viriliter in anteriori parte, & statim conversi sunt in fugam, qvos Christiani seqentes, plures occiderunt, & disperso exercitu Christianorum Marschalcus cum XXIII. armigeris venit circa montem qvendam, in qvo invenit IV. millia infidelium contra se parata ad bellum. Sed dum Prutheni viderent tam paucos circa Vexillum fratum, resumptis Viribus & audacia, irruerunt repente in eos, & Marschalcum & fratres omnes cum CCCC. viris occiderunt præter X. qvi fugientes salvati sunt. Tandem venerunt fratres de Thorun, cum CC. Viris ad locum & horam eis deputatam à Marschalco, & dum viderent fratres occisos, fugarunt; qvos Prutheni seqentes plures occiderunt, alii evaserunt. Collectâ ergo prædâ, qvæ magna fuit nimis, multas mulieres & parvulos cum magno gaudio deduxerunt. Inter qvos fuit Martinus Golin cum sorore sua imprægnata, qvæ dum propter gravedinem partus non posset seqvi, exercitum accelerantem, is, qvi eam captivam duxit, cum gladio Ventrem ejus aperuit, & infans Vivus cecidit in arenam, & ipsa exspiravit. Qvod factum

*Conradus Lanagr. Thuring. V. Magister Ord. Gen.
Popo de Osterna II. Mag. in Prussia Provincialis.*

factum detestabile idem Martinus in tantum abhorruit & tantam concepit inde invidiam contra Infideles, qvod postquam fuisset liberatus ab eis percussit eos saepius plagâ magna, prout inferius apparebit. Post recessum ipsorum dum fratres vide-
1. Macch. 2.
8. seq.
 rant mala qvæ fecerant in populo, dixerunt invicem: Væ nobis, ut qvod nati sumus videre contritionem populi nostri & contritionem terræ nostræ & sedere illuc cum detur in manus inimicorum trucidati sunt senes ejus. Juvenes ejus ceciderunt in gladio inimicorum qvæ prius erat libera, facta est ancilla. Ecce forma nostra & pulchritudo nostra & claritas nostra desolata est & coinquaverunt gentes, qvod ergo vobis ad hæc vivere. Sciderunt ergo Vestimenta sua & cooperuerunt se ciliciis & cum eis gravi timore perterritus omnis populus, qvi superstes fuerat, planxit.

ANIMADVERSIO.

AD CAP. XL.

(a) Causam belli hujus Joannes Micralius, ut suum excusat Sventopelcum, affert hanc: Dicit in pactis promissis Cruciferos restitutio-
 nem arcis Sardevviz: Pacatis vero rebus non Sventopelco eos, ut
 in pactis promissum erat, sed Samborio fratri Sventopelci, Ordini
 Teutonico addito, arcem tradidisse. Sed neminem suæ sententiae
 allegat Authorem, qvod alias facere solet. *Vid. lib. II. Pomer. cap.*
97. p. 280.

CAPUT XLI.

De

Qvodam Miraculo.

Quædam Mulier dum post conflictum cum aliis civibus de Colmien iret ad locum certaminis ad sepeliendum corpora interfectorum & maritum suum semivivum vellet ad Civita-

S 3

tem